

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก ในเขตพื้นที่ภาคกลางตะวันตก
: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่

อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

School Curriculum Development to Enhance Integrated Learning Experience Ability
for Child Care Teachers in the Western Region of Thailand : Case Study of Child
Development Center in Wat Pradu Subdistrict Administration Organization,

Amphawa District, Samut Songkhram Province

รัตนวรรณ ลิมวัฒนาสมุทร¹ จำรัส อินทลาภาพร²

Rattanawan Limwattanasamut¹, Chamras Intalapaporn²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) พัฒนาศักยภาพของครูผู้ดูแลเด็กในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และ 2) ศึกษา
ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเป้าหมาย
เป็นครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 3 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ที่สอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
1) แบบสัมภาษณ์นายกององค์การบริหารส่วนตำบลและครูผู้ดูแลเด็ก 2) แบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้แบบบูรณาการ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80–1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 3) แบบทดสอบ
ความรู้ความเข้าใจ เรื่อง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับ
เด็กปฐมวัย มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60–1.00 ค่าอำนาจจำแนก 0.25–0.64 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82
4) แบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิลคอกชัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่ครูพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย 2) วิสัยทัศน์ 3) พันธกิจ
4) เป้าหมาย 5) มาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) สาระการเรียนรู้ 7) โครงสร้างเวลาเรียน 8) การบริหารจัดการหลักสูตร
9) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 10) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 11) การประเมินพัฒนาการ เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบท
ของชุมชนและความต้องการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา
จังหวัดสมุทรสงคราม

¹อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, Early Childhood Education, Faculty of Education, Nakhon Pathom
Rajabhat University

²อาจารย์ กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Nakhon Pathom
Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: Chamras6651@gmail.com

รับเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2561 แก้ไข 17 ธันวาคม 2561 ตอรับเมื่อ 20 มีนาคม 2562

2. ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็ก ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน และ 4) ด้านการสะท้อนผลการเรียนรู้ ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านอารมณ์-จิตใจ 3) ด้านสังคม และ 4) ด้านสติปัญญา

คำสำคัญ : หลักสูตรสถานศึกษา ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ครูผู้ดูแลเด็ก

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to develop ability on school curriculum development of Child Care Teachers and 2) to study integrated learning experience ability of Child Care Teachers in Local Administrative Organization. Sample group was three child care teachers who were selected by Purposive Sampling and teach in Child Development Center in Wat Pradu Subdistrict Administration Organization, Amphawa District, Samut Songkhram Province in the first semester in academic year 2018. Research instruments consist of 1) interview form for the Chief Executive of the Subdistrict Administrative Organization and child care teachers, 2) evaluate form on the ability integrated learning management with index of consistency between 0.80–1.00, reliability at 0.85, 3) test of Early Childhood Curriculum in year 2017 and integrated learning experiences for child care teachers (with index of consistency between 0.60–1.00, discrimination from 0.25 to 0.64, and reliability at 0.82) and 4) the satisfaction evaluation form for child care teachers with reliability at 0.75. The statistics used included were the mean, standard deviation and Wilcoxon signed rank test.

The findings were shown as follow:

1. The Early Childhood school curriculum consists of 1) philosophy, 2) vision, 3) mission, 4) goal, 5) standard desirable characteristics, 6) learning standard, 7) structure of learning time, 8) curriculum administration, 9) learning experience, 10) media and learning resource and 11) assessment development skills. This Curriculum corresponds with context and demand of the Child Care Teachers in Child Development Center of the Wat Pradu Subdistrict Administration Organization, Amphawa District, Samut Songkhram Province.

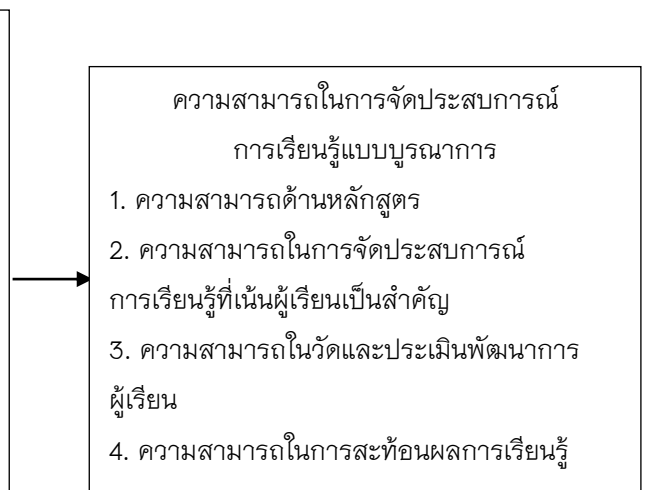
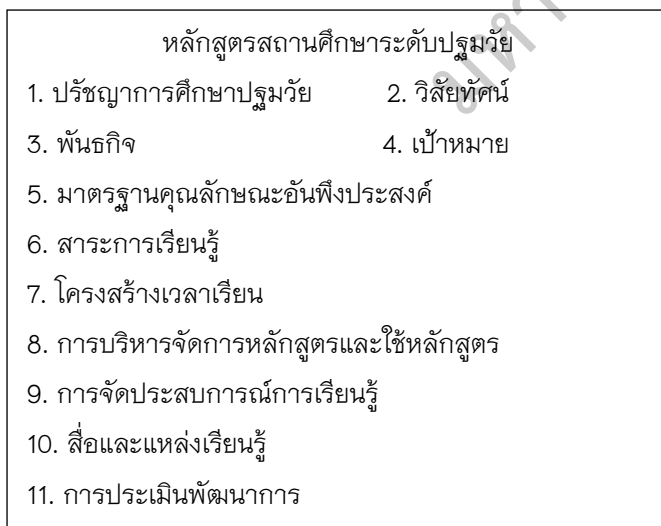
2. School Curriculum enhance ability of the integrated learning management for the Child Care Teachers who comprises of abilities four : 1) curriculum capacity, 2) learning experience management capacity with emphasis on child-centered, 3) measurement and assessment capacity development skills for early childhood and 4) learning outcome reflection capacity which support four developments such as 1) physical development, 2) emotional and mental development, 3) social development and 4) intellectual development.

Keywords : School Curriculum, Integrated Learning Management Ability, Child Care Teachers

ภูมิหลัง

แผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัยแรกเกิดถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พ.ศ. 2555-2559 ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) เด็กทุกคนได้รับการบริการในการพัฒนาเต็มศักยภาพ 2) ไอโอตินกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย 3) การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย และ 4) กลไกการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในขณะที่พระราชบัญญัติกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาให้เป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาของชาติไปสู่ท้องถิ่น (บุษกร สุขแสน และคณะ, 2557, หน้า 27-46) นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้มุ่งเน้นที่การพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นมนุษย์ที่มีศักยภาพสูง โดยการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในทุกระดับและยกระดับการเรียนรู้โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กควบรวมทั้งการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ผลการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมาในระยะ 10 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2550 จากงานวิจัยของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษาพบว่า มีสภาพปัญหา ดังนี้ 1) มาตรฐานผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งจะต้องเร่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อยกระดับมาตรฐาน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้เรียนให้สูงขึ้น 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดการศึกษาโดยตรง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งจัดตั้งหรือรับโอนโรงเรียน ทั้งที่ยังไม่มีกองส่วนการศึกษา และจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของครูผู้ดูแลเด็กและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าไม่มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กไม่มีแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการให้แก่เด็กปฐมวัยที่ชัดเจน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ภาคกลางตะวันตก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถของครูผู้ดูแลเด็กในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสำรวจบริบทของชุมชนและสภาพปัญหา ตลอดจนความต้องการของครูผู้ดูแลเด็ก

กลุ่มเป้าหมายคือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย

1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) สารการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อการฝึกอบรม และ 6) การประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เครื่องมือที่ใช้ คือ หลักสูตรฝึกอบรม

ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น

1. ประชากร คือ ครูผู้ดูแลเด็กที่สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 33 คน

2. กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้ดูแลเด็กที่สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ จังหวัดสมุทรสงคราม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นครูที่ยินดีและเต็มใจเข้าร่วมการวิจัยได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

3. แบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กต่อหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ความตรง (Validity) ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

1.2 อำนาจจำแนก (r) และค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยใช้เทคนิค 27% ของจุด เดิท์ ฟาน

1.3 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยใช้สูตร KR-20

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้สถิติ Wilcoxon signed rank test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ครูและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

2. วิเคราะห์ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ก่อนและหลังการพัฒนา และใช้สถิติ Wilcoxon signed rank test

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลเด็กที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. หลักสูตรสถานศึกษาที่ครูผู้ดูแลเด็กจัดทำขึ้น สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและความต้องการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ จังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ 1) ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย 2) วิสัยทัศน์ 3) พันธกิจ 4) เป้าหมาย 5) มาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) สารการเรียนรู้ 7) โครงสร้างเวลาเรียน 8) การบริหารจัดการหลักสูตร และใช้หลักสูตร 9) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 10) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 11) การประเมินพัฒนาการ

2. ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถทั้ง 4 ด้านในระดับสูง และมีความรู้ความเข้าใจหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับครูปฐมวัย สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาที่ครูผู้ดูแลเด็กจัดทำขึ้น สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและความต้องการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดประดู่ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่นำมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาหลักสูตรจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ นโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของครูผู้ดูแลเด็ก และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ครูผู้ดูแลเด็ก และนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2560, หน้า 11) ที่ระบุว่าในการพัฒนาหลักสูตรควรเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

2. หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก ได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง และตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร 3) การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร และ 4) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2560, หน้า 11) ที่ระบุว่าในการพัฒนาหลักสูตรควรเริ่มตั้งแต่ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ 2) การออกแบบและ

จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร 4) การนำหลักสูตรไปใช้ 5) การติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตร เมื่อติดตามผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถด้านหลักสูตร 2) ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ความสามารถในวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน 4) ความสามารถในการสะท้อนผลการเรียนรู้ และใช้ผู้ประเมินจำนวน 3 คน ได้แก่ นักวิจัย นักวิชาการศึกษา และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดประดู่ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการทุกด้านในระดับสูง ได้แก่ 1) ความสามารถด้านหลักสูตร 2) ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ความสามารถในวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน และ 4) ความสามารถในการสะท้อนผลการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมี ความรู้ความเข้าใจหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากครูปฐมวัย ได้เข้ารับการอบรมในโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแนวคิดการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 และมีทักษะในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม นอกจากนี้ในระหว่างที่ครูเข้ารับการอบรม ได้รับการแนะนำจากวิทยากรที่อบรมอย่างเป็นกันเอง และเปิดโอกาสให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในการซักถามคำถามที่สงสัยเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยวิทยากรได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแนะนำครูผู้เข้ารับการอบรมอย่างใกล้ชิด ขณะฝึกอบรมวิทยากรจัดบรรยากาศในการฝึกอบรมแบบเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับการแนะนำด้วยบรรยากาศที่ไว้ใจกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและ

สะท้อนการปฏิบัติงานของเพื่อนครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า การแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ครูใหญ่ และเพื่อนครู ช่วยให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ที่ขึ้น ซึ่งส่งผลให้ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มารุต พัฒผล, 2558, หน้า 435-449) ในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และสติปัญญา และความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ อาจเนื่องจากครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน คือ สัดส่วนระหว่างครูต่อผู้เรียนเท่ากับ 1 : 10 ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ครูผู้ดูแลเด็กสามารถนำผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนครูมาใช้ในการปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ ส่งผลครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถทุกด้านอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี เนื่องจากปฏิบัติหน้าที่ตามคู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งมีการกำกับ นิเทศและติดตามจากเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง (พิชญา เต็มวงษ์ และคณะ, 2558, หน้า 30-33)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำหลักสูตรฝึกอบรมนี้ไปใช้ฝึกอบรมครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล จังหวัดต่าง ๆ ควรมีการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษา ก่อนที่จะออกแบบหลักสูตรเนื่องจากอาจมีบริบทที่แตกต่างกัน
2. ในขณะที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม ควรสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง โดยวิทยากรควรให้คำปรึกษากับผู้เข้ารับการอบรมให้มีความสำคัญกับความคิดของครูทุกคน รวมทั้งความคิดที่แตกต่างจากบุคคลอื่น มีการจัดบรรยากาศการอบรมที่ส่งเสริมให้ครูเกิดการเรียนรู้และคิดได้อย่างอิสระ กระตุ้นให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้การเสริมแรงทางบวก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย
  - 1.1 นายกองค้การบริหารส่วนตำบล และครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ควรเห็นความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560
  - 1.2 ควรจัดอบรมครูปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจทักษะและเจตคติที่ดีต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 อย่างต่อเนื่อง
  - 1.3 ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีวุฒิการศึกษาในสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย เพราะจะช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
  - 1.4 ควรพัฒนาระบบการติดตามและประเมินคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครูให้เกิดความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
  - 1.5 ควรพัฒนาฐานข้อมูลของครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล ในจังหวัดต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อความสะดวกในการจัดอบรมครู
  - 1.6 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของบุคลากรต่าง ๆ เช่น ครู นายกองค้การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล คณะกรรมการสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน ผู้ปกครอง เป็นต้น เพื่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบลในจังหวัดต่าง ๆ
2. ข้อเสนอเพื่อการวิจัย
  - 2.1 ควรวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
  - 2.2 ควรวิจัยและพัฒนา รูปแบบการโค้ชสำหรับครูปฐมวัยสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล
  - 2.3 ควรวิจัยและพัฒนา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21

2.4 ควรวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้
ในชุมชนเป็นฐานสำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่
เด็กปฐมวัย

2.5 ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อ
เสริมสร้างความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2560). *คู่มือแนวทางการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- บุษกร สุขแสน และคณะ. (2557). ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น. *วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์*, 3(1), 27-46.
- พิชญา เต็มวงษ์ และคณะ. (2558). ตัวแปรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 8(4), 19-36.
- มารุต พัฒผล. (2558). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน.
วารสาร Veridian E-Journal, 8(1), 593-612.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2574*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Fan, Chung-Teh. (1952). *The Item Analysis Table*. New Jersey, Princeton: Educational Testing Services.